

**Tabula – Časopis Filozofskog fakulteta, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, br. 14 (2016.), 213 str.**

Četrnaesti broj *Tabule* posvećen je međunarodnom znanstvenom skupu *Identity in Flux*, prvom u seriji nazvanoj *Past, Present, Future*, održanom u svibnju 2015. na Filozofskom fakultetu u Puli u organizaciji Odjeka za povijest. Skup je u cijelosti održan na engleskom jeziku, a pored triju pozvanih predavača, Patricka Gearya s Princetona, Massima Montanarija iz Bologne te Floriana Biebera iz Graza, na skupu je sudjelovalo 68 izlagača iz Hrvatske i inozemstva koji su raspravljali o temama identiteta u svim razdobljima pisane ljudske povijesti.

U *Tabuli* je objavljeno trinaest radova koji su poredani kronološki, od antike do suvremenog doba. Veronika Wieser u radu naslovljenom »“Like a safe tower on a steady rock”. Widows, wives and mothers in the ascetic elites of Late Antiquity« (str. 4 – 21) analizira položaj aristokratkinja u kasnom Rimskom Carstvu koje su odustale od materijalnog te prigrlile duhovnost u vrijeme propadanja Carstva. Wieser ocrtava mogućnosti koje su im se otvarale prelaskom na asketsko kršćanstvo, istovremeno se osvrćući i na modele ženstvenosti koji su još uvijek postojali. U »The last legions: The “barbarization” of military identity in the Late Roman West« (22 – 42) Vedran Bileta analizira teorije koje pad Carstva povezuju sa sve većim osloncem na vojnike barbarskog podrijetla. Korištenjem koncepta »barbara« u političkom, a ne više samo u etničkom smislu, Bileta pokazuje da je barbarizacija bila metoda koju je Rim koristio kako bi maksimalno iskoristio sve dostupne resurse i ojačao svoju obranu. Vedran Sulovsky tvrdi u »The Franks in the Early Ideology of Frederick Barbarossa (1152 –1158)« (43 – 60) da je car Fridrik I. stvorio kult Karla Velikog kao ideološki temelj svoje vlasti. Pritom cara smatra vještim političarom koji je manipulirao identitetima ovisno o svojim trenutnim političkim potrebama. Stopama Huizinge Maja Jović u »Travel, leisure, boredom and the Middle Ages« (61 – 73) raspravlja o aspektima kršćanskog humanizma i pojmovima putovanja, odmora i dosade u srednjem vijeku. Silvie Vančurova u »The lower nobility in the Kingdom of Bohemia in the early 15<sup>th</sup> century, based on the example of Jan Sádlo of Smilkov« (74 – 85) otkriva svijet politički angažiranog nižeg plemstva i brojne izazove s kojima su se suočavali uslijed političkih i vjerskih nemira u Češkoj petnaestoga stoljeća. Valentina Zovko u »Communication and political identity formation: Dubrovnik’s first ambassadors to the Sublime Porte« (86 – 103) analizira višeznačni jezik dubrovačke diplomacije kojim su vlasti Grada pokušavale konstruirati identitet Dubrovnika, a da pritom zadrže pragmatičnost u odnosima s Osmanskim Carstvom. U »Perceptions of the Eastern Adriatic in the travel literature of the Early Modern period« (104 – 118) Milorad Pavić oslikava postupni uzmak stereotipa pred sve preciznijom informacijama o Istočnom Jadranu koje su postajale sve dostupnije Zapadu u ranom novom vijeku. Marianna Birnbaum u »Iberian Jewish identities after 1492« (119 – 127) analizira strategije preživljavanja židovskih izbjeglica iz Španjolske nakon edikta iz 1492. pri čemu njeni primjeri imaju jezovito suvremen prizvuk.

Ana-Teodora Kukrina u »Constructing borderland identities in Romania and Bulgaria: the case of interwar Dobruja (1912–1939)« (128 – 144) bavi se granicama i izgradnjom države na Balkanu pri čemu naglašava da su uglavnom samo elite u Dobrudži bile uključene u debate o identitetu dok je »obično stanovništvo« uglavnom bilo zaobiđeno. Markus Wurzer na temelju dnevnika vojnika Andräa Ralsera u »Betwixt and between. The hybrid identity of a South Tyrolean *Bersagliere* in the 1935–1936 Italo-Abyssinian War« (145 – 164) demonstrira iznimno kompleksan i višeznačan identitet stanovnika Južnog Tirola između dvaju ratova. Eva Posch u »Negotiating “Istrian-ness” in tourist historiography: Observations on the discursive formation of a regional identity« (165 – 179) koristi historiografiju turizma kao odskočnu dasku za razumijevanje istarske povijesti na sjecištu hrvatske, slovenske i talijanske povijesti i kulture. Rad Alberta Binga »State and identity: Controversies of identity change in the 1990s Croatian society« (180 – 198) analizira restrukturiranje hrvatskog suvremenog identiteta u posljednjim desetljećima, s naglaskom na homogenizaciju, humana preseljenja i etnička čišćenja u Domovinskom ratu. *Tabulu* zatvara Marin Beroš radom »Cosmopolitan identity – historical origins and contemporary relevance« (199 – 213) u kojem osporava tradicionalno shvaćanje kozmopolitizma te ga definira kao aspekt prava, politike, etike i pravde, ali i kao osobni izbor pojedinca.

Robert Kurelić